

*Aangenomen.
factie GL (4)
tegen*

hr

Raadsvoorstel

Verordening jeugdhulp gemeente Alkmaar

agendapunt : 14
bijlage nr. : 2014-1229

Raadsvergadering: 09-10-2014

Commissie: Sociaal

Portefeuillehouder: mw. M. Hamberg

Samenvatting - bestuurlijke presentatie

De Jeugdwet schrijft voor dat de gemeenteraad voor 1 november 2014 een verordening jeugdhulp vaststelt. De verordening is de juridische uitwerking van de beleidskeuzes uit het Beleidsplan Jeugdhulp 2015, die middels een separaat voorstel aan de raad wordt aangeboden. Verordening en beleidsplan gelden voor het overgangsjaar 2015. De gemeente dient daar waar een jeugdige of zijn ouders dit nodig hebben bij problemen met het opgroeien, de zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie, een voorziening te treffen op het gebied van jeugdhulp. Via het beleidsplan jeugdhulp en de voorliggende verordening jeugdhulp, voorzien wij deze nieuwe verantwoordelijkheid van een regelgevend kader. De beleidskeuzes komen in het beleidsplan aan bod, de verordening is de juridische uitwerking van deze beleidskeuzes.

Raadsbesluit

Nr. 14

De raad van de gemeente Alkmaar;

gelet op het voorstel van burgemeester en wethouders, bijlage nr. 2014-1229;

gelet op de artikelen 2.9, 2.10, 2.12 en 8.1.1, vierde lid, van de Jeugdwet;

gelet op het advies van de commissie Sociaal;

overwegende dat de Jeugdwet de verantwoordelijkheid voor het organiseren van goede en toegankelijke jeugdhulp bij de gemeente heeft belegd, waarbij het uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt; en dat het noodzakelijk is om regels vast te stellen over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening, over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen, de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld, voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget alsmede misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet, en regels ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan;

overwegende dat het voorts wenselijk is te bepalen onder welke voorwaarden degene aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot diens sociale netwerk;

b e s l u i t

vast te stellen de Verordening jeugdhulp gemeente Alkmaar.

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Jeugdwet, op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning of werk en inkomen;
- college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar;
- hulpvraag: behoefte van een jeugdige of zijn ouders aan jeugdhulp in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet;
- individuele voorziening: op de jeugdige of zijn ouders toegesneden, niet vrij toegankelijke voorziening als bedoeld in artikel 2, tweede lid;
- overige voorziening: vrij toegankelijke voorziening als bedoeld in artikel 2, eerste lid;
- pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken;
- wet: Jeugdwet.

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

1. De volgende vormen van overige voorzieningen zijn beschikbaar:
 - informatie en advies;
 - voorlichting, trainingen en cursussen;
 - maatwerkdeel jeugdgezondheidszorg;
 - schoolmaatschappelijk werk;
 - kortdurende ambulante opgroei- en opvoedondersteuning;
 - casemanagement;
 - advies- en meldpunten.
2. De volgende vormen van individuele voorzieningen zijn beschikbaar:
 - ambulante begeleiding en behandeling en/of poliklinische behandeling;
 - dag- en deeltijdbehandeling;
 - pleegzorg;
 - langdurige crisisopvang;
 - residentiële of intramurale behandeling;
 - ondersteuning van jeugdigen met een beperking:
 - groepsbegeleiding
 - individuele begeleiding
 - persoonlijke verzorging
 - kortdurend verblijf;
 - generalistische basis-ggz voor jeugdigen;
 - specialistische ggz voor jeugdigen.
3. Het college kan bij nadere regeling vaststellen welke overige en individuele voorzieningen op basis van het eerste en tweede lid beschikbaar zijn.

Artikel 3. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

1. De huisarts, medisch specialist of jeugdarts kan verwijzen naar een jeugdhulpaanbieder. Het college draagt zorg voor de inzet van jeugdhulp op het moment dat de genoemde jeugdhulpaanbieder deze jeugdhulp noodzakelijk acht.
2. Als de jeugdige of zijn ouders hierom verzoeken of het college dit noodzakelijk acht, legt het college de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, vast in een beschikking.

Artikel 4. Toegang jeugdhulp via de gemeente

Het college stelt bij nadere regeling regels met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening. Het college geeft daarbij aan op welke wijze hij jeugdigen en ouders informeert over de mogelijkheid en het belang om in bepaalde gevallen een beroep op jeugdhulp te doen.

Artikel 5. Regels voor pgb

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 8.1.1. van de wet.
2. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate individuele voorziening in natura.
3. Het college stelt nadere regels vast over de wijze waarop de hoogte van een pgb wordt vastgesteld.
4. De persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, kan de jeugdhulp slechts onder voorwaarden betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk. Het college stelt hiervoor nadere regels vast.

Artikel 6. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
- c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
- e. kosten voor bijscholing van het personeel.

Artikel 7. Wijziging situatie: nieuwe feiten en omstandigheden

Artikel 8.1.2 van de wet is van overeenkomstige toepassing op een beslissing aangaande zorg in natura.

Artikel 8. Herziening en intrekking

1. Artikel 8.1.4, eerste lid van de wet is van overeenkomstige toepassing op een beslissing aangaande zorg in natura.
2. Een beslissing tot verlening van een individuele voorziening in de vorm van zorg in natura of een persoonsgebonden budget, kan worden herzien dan wel ingetrokken als blijkt dat van de individuele voorziening geen gebruik wordt gemaakt binnen een periode van drie maanden na toekenning ervan.

Artikel 9. Terugvordering

1. Als het college een beslissing op grond van artikel 8.1.4, eerste lid van de wet of artikel 8 van deze verordening heeft ingetrokken of herzien, kan het college geheel of gedeeltelijk de geldswaarde terugvorderen van de teveel of ten onrechte genoten individuele voorziening.
2. Als de voorziening aan de jeugdige en zijn ouders is toegekend, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de teveel of ten onrechte genoten individuele voorziening.

Artikel 10. Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een individuele voorziening

1. De gemeenteraad geeft het college de opdracht te zorgen voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Jeugdwet, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van deze wet.
2. De gemeenteraad stelt iedere vier jaar een handhavingsbeleidskader vast, waarin beleidsuitgangspunten en -prioriteiten worden aangegeven.
3. Het college stelt in opdracht van de gemeenteraad ter nadere uitvoering van de handhaving iedere vier jaar een handhavingsuitvoeringsplan vast met inachtneming van het gestelde in het handhavingsbeleidskader.
4. Dit handhavingsuitvoeringsplan omvat in elk geval de wijze van preventie en bestrijding van fraude, oneigenlijk gebruik en misbruik en niet-gebruik van de Jeugdwet alsmede welke handhavingsinstrumenten daartoe worden ingezet en de wijze waarop deze worden toegepast.
5. Het college rapporteert eenmaal per jaar aan de gemeenteraad over de uitvoering, de resultaten en de effecten op het gebied van handhaving in relatie tot de beleidsuitgangspunten en -prioriteiten zoals vastgelegd in het handhavingsbeleidskader.

Artikel 11. Klachtregeling

Het college behandelt klachten van jeugdigen of ouders die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van hulpvragen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig de bepalingen van de Klachtenregeling van de gemeente Alkmaar.

Artikel 12. Inspraak en medezeggenschap

1. Het college betreft de ingezetenen van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Artikel 13. Evaluatie

Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt periodiek geëvalueerd.

Artikel 14. Gevallen waarin deze verordening niet voorziet

In de gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 15. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening jeugdhulp gemeente Alkmaar.

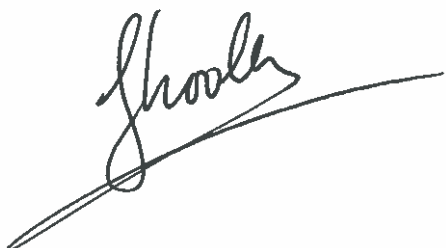
Alkmaar, 09-10-2014

De raad voornoemd,

P.M. Bruinooze, voorzitter

drs. A.P.A. Koolen, griffier

Toelichting op de verordening jeugdhulp gemeente Alkmaar

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de gehele jeugdhulp. Een nieuwe, complexe en omvangrijke taak voor de gemeente. Zeker in de beginjaren zullen nieuwe inzichten het af en toe noodzakelijk maken bij te sturen. Flexibiliteit om snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen is wenselijk. Wanneer aanpassingen telkens een raadsbesluit vragen, staat dit spoedig handelen in de weg. Om die reden is de keuze gemaakt de verordening zo veel mogelijk op hoofdlijnen uit te werken. Op onderdelen zal dit betekenen dat nadere uitwerking wordt gedelegeerd naar de colleges. Op deze manier kan de raad via de verordening op hoofdlijnen sturen maar blijft ook de nodige flexibiliteit behouden om bij nieuwe inzichten sneller bij te kunnen sturen.

De verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet (hierna: wet). Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor verstandelijk beperkte jeugdigen en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg worden hierbij vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jongere en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

De wet schrijft in de artikelen 2.9, 2.10 en 2.12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijke gebruik van de wet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de wet, en;
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de wet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Uitgangspunt bij het opstellen van de verordening is geweest dat alles wat al in de wet is geregeld, niet is overgenomen in de verordening. Dit geldt bijvoorbeeld voor de vertrouwenspersoon, waarvoor in artikel 2.6, eerste lid, onder f, van de wet reeds is bepaald dat het college ervoor verantwoordelijk is dat de jeugdigen, hun ouders of pleegouders een beroep kunnen doen op een vertrouwenspersoon. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling in te stellen.

De verordening is zoveel mogelijk in overeenstemming met de verordening Wmo 2015 tot stand gekomen. Waar afgeweken wordt, komt dit door de specifieke aard van de jeugdhulp, dan wel door verschillen in de wetgeving.

De verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2.2 van de wet eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Ook kan een hulpvraag van een jeugdige of zijn ouder binnenkomen bij de gemeente. De beslissing door de gemeente welke zorg een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die jeugdige en zijn ouders. In een gesprek tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de jeugdige en zijn ouders zal gekeken worden wat de jeugdige en zijn ouders eventueel zelf of met behulp van hun netwerk kunnen doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt deze deskundige, namens het college, een besluit en verwijst hij de jeugdige door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

De wet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een jeugdige of zijn ouder precies nodig heeft. Een jeugdige kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieder die de gemeente heeft ingekocht.

In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulp-aanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien toe op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin – 1 regisseur – 1 plan, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe 'verkokering' zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn.

Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij deze verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is. Omdat de gemeente verder geen nadrukkelijke rol speelt in bij de toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist, regelt deze slechts een enkel aspect met betrekking tot het proces.

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden. De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen.

Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezagsbeëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de raad voor de kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de wet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Toegang via de advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

Ten slotte vormt ook het AMHK een toegang tot onder andere jeugdhulp. Het AMHK geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Deze toegang wordt al in de wet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Het aantal definities van artikel 1 is beperkt aangezien de wet al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening. Het betreft onder meer definities van centrale begrippen als 'jeugdhulp', 'jeugdige' en 'ouder'. In de verordening gebruiken we de begrippen overeenkomstig de wet.

Artikel 2. Vormen van jeugdhulp

In dit artikel is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp. Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kunnen de jeugdige en zijn ouders gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente

nodig hebben. De jeugdige en zijn ouders kunnen zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Lid 1

Dit artikel biedt een zo compleet mogelijk overzicht van het palet aan overige voorzieningen dat het college ter beschikking staat. Het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg valt niet onder de werking van de wet. Een aantal onderdelen van wat voorheen als het maatwerkdeel van de Jeugdgezondheidszorg werd aangemerkt, valt echter wel onder de omschrijving van jeugdhulp in de vorm van overige voorzieningen. Het gaat hierbij om producten die nauw aansluiten bij de specifieke behoefte van (groepen) jeugdigen of hun ouders. Hierbij kan worden gedacht aan opvoedcursussen of trainingen tegen bedplassen. Via een wijziging van het Besluit publieke gezondheid zal nog worden geregeld welke onderdelen per 1 januari 2015 onder het basistakenpakket in het kader van de Wet publieke gezondheid blijven vallen.

Lid 2

Dit artikel biedt een zo compleet mogelijk overzicht van het palet aan individuele voorzieningen dat het college ter beschikking staat. Bij de toepassing hiervan zal het college mede gebruik maken van een lijst die opgesteld wordt op basis van de contracten met jeugdhulpaanbieders die het voorzieningenaanbod nader inkleurt.

Hulpmiddelen en mantelzorgondersteuning ten behoeve van de jeugdige worden verstrekt op basis van de Wmo.

Lid 3

Omdat het aanbod van overige en individuele voorzieningen zich naar verwachting in de praktijk zal ontwikkelen, biedt dit artikel het college de mogelijkheid om desgewenst ten behoeve van de uitvoering nadere regels te stellen.

Artikel 3. Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts

Voor de toegang tot jeugdhulp die via een verwijzing via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts plaatsvindt, is goede samenwerking tussen deze artsen en de jeugd- en gezinscoaches van groot belang. Elkaar kennen en afstemming zoeken is nodig zodat de problematiek van een jeugdige, zeker als er sprake is van meerdere en complexe problemen, in samenhang en met alle benodigde expertise wordt aangepakt.

Lid 1

Lid 1 regelt de wijze waarop het college omgaat met de toegang na verwijzing via de huisarts, medische specialist en jeugdarts. De jeugdhulpaanbieder handelt een dergelijke verwijzing in principe zonder tussenkomst van het college af, mits hij van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is en hij dit kan realiseren binnen het voorzieningenpakket waarvoor hij door het college gecontracteerd is.

Lid 2

Als de jeugdige of zijn ouders hierom verzoeken, legt het college de te verlenen individuele voorziening vast in een beschikking. Naar verwachting zal dit met name spelen bij een afwijzing, zodat de mogelijkheid tot bezwaar openstaat. Ook wordt de individuele voorziening in een beschikking vastgelegd als het college dit noodzakelijk acht.

Artikel 4. Toegang jeugdhulp via de gemeente

Deze bepaling regelt dat het college bij nadere regels de toegang van jeugdhulp via de gemeente vaststelt om een zorgvuldige procedure te waarborgen.

Artikel 5. Regels voor pgb

Een pgb is een goed instrument om tot individueel maatwerk te komen. De jeugdige en/of zijn ouders hebben de vrijheid om zelf te kiezen welke zorgverleners zij willen en op welke tijdstippen zij de zorg wensen te ontvangen. Daarnaast kan het pgb innovatie bevorderen in het beschikbare zorgaanbod, doordat aanbieders kunnen worden gefinancierd die niet door de gemeente zijn gecontracteerd. Helaas is gebleken dat er ook oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van het pgb-instrument. Om dit tegen te gaan heeft de wetgever criteria gesteld om in aanmerking te komen voor een pgb (artikel 8.1.1 van de wet) en wordt het trekkingsrecht ingevoerd. Met het trekkingsrecht wordt bedoeld dat de gemeente het pgb niet langer rechtstreeks overmaakt op de rekening van de persoon aan wie aan het pgb wordt verstrekt, maar op de rekening van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB betaalt uit dit budget de rekeningen die de pgb-houder indient voor de geleverde jeugdhulp.

Lid 1

In het eerste lid is verankerd dat het college op grond van artikel 8.1.1. van de wet een pgb verstrekt.

Lid 2

In het tweede lid wordt bepaald hoe de hoogte van het pgb-tarief tot stand komt. Een pgb is gemiddeld genomen goedkoper dan zorg in natura omdat er minder overheadkosten hoeven te worden meegerekend. De maximale hoogte van een pgb is daarom in deze verordening begrenst op de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopste adequate door het college ingekochte voorziening in natura. Jeugdigen of hun ouders kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan de in desbetreffende situatie goedkoopste adequate door het college te bieden individuele voorziening in natura.

Lid 3

Het college stelt nadere regels vast over de wijze waarop de hoogte van het pgb wordt vastgesteld. Het uitgangspunt voor het college is dat de hoogte van het pgb-tarief toereikend moet zijn om effectieve en kwalitatieve goede zorg in te kopen.

Lid 4

Het vierde lid is een uitwerking van artikel 8.1.1, vierde lid, van de wet. Het college stelt nadere regels vast over de voorwaarden waaronder een persoon aan wie een pgb wordt verstrekt een persoon kan betrekken die behoort tot het sociale netwerk. Uitgangspunt hierbij is dat dit beperkt dient te blijven tot gevallen waarin dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatig is.

Tot het sociaal netwerk worden personen gerekend uit de huiselijke kring en andere personen met wie iemand een sociale relatie onderhoudt. Bij deze laatste groep kan gedacht worden aan familieleden die niet in hetzelfde huishouden wonen, burens, vrienden, kennissen, etc.

Artikel 6. Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.12 van de wet. Deze bepaling is bij amendement opgenomen in de wet om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs. In dit artikel wordt een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste

activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 7. Wijziging situatie: nieuwe feiten en omstandigheden

Een zorgvuldig gebruik van collectieve middelen is wezenlijk voor het maatschappelijk draagvlak. Voorop staat dat de voorzieningen rechtmatig moeten worden verstrekt. Artikel 8.1.2 van de wet legt dan ook de verplichting op aan de jeugdige en zijn ouders om alle voor de toekenning en de verstrekking van de voorziening relevante feiten en omstandigheden direct te melden. Ook dienen de jeugdige en/of zijn ouders direct gegevens te leveren indien het college hierom verzoekt. Uitgangspunt van genoemd wetsartikel en het onderhavige artikel uit de verordening is dat degene die een beroep doet op een specifieke voorziening verlangd mag worden dat hij voldoende gegevens en inlichtingen verstrekt die het de uitvoerder van die voorziening mogelijk maakt te beoordelen of het beroep op die voorziening terecht wordt gedaan en blijft worden gedaan. Het feit dat het college niet alleen bij de aanvraag maar ook in de andere stadia van de verlening van de voorziening concrete informatie en bewijsstukken vraagt, laat onverlet dat de jeugdige en/of zijn ouders uit eigen beweging inlichtingen dient te verstrekken waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat die feiten en/of omstandigheden, of de daarin opgetreden wijzigingen, van invloed kunnen zijn op (de hoogte of de aard van) de verlening van de voorziening. Dit artikel vormt de basis om de voorziening te kunnen intrekken of herzien op grond van het gestelde in artikel 8.1.4 van de wet en artikel 8 van deze verordening.

Artikel 8.1.2 van de wet is beperkt tot het persoonsgebonden budget. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d van de wet in deze verordening uitgebreid met de individuele voorziening in natura. Bij het onderhavige artikel is dit het geval. De Memorie van toelichting op de wet biedt hiertoe de mogelijkheid. Ongeacht de vorm waarin de individuele voorziening (zorg in natura of pgb) wordt verstrekt, geldt de inlichtingenplicht.

Artikel 8. Herziening en intrekking

Het herzien of intrekken van een beslissing tot verlening van een individuele voorziening is een bevoegdheid van het college en geen verplichting. Hiermee krijgt het college ruimte om de te nemen beslissingen af te stemmen op lokaal beleid en specifieke omstandigheden. In artikel 8.1.4 van de wet staan gronden vermeld op grond waarvan het college de beslissing tot verlening geheel of gedeeltelijk kan herzien of intrekken. Op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur kan dit alleen indien de belanghebbende redelijkerwijs kan begrijpen dat het feit of de omstandigheid aanleiding kan zijn voor een heroverweging van een eerdere beslissing (artikel 8.1.2 van de wet). Door te herzien of in te trekken ontstaat een zogeheten onverschuldigde betaling die vervolgens kan worden teruggevorderd.

Lid 1

Artikel 8.1.4 van de wet is beperkt tot het persoonsgebonden budget. Waar mogelijk en zinvol, is dit ter uitwerking van de delegatiebepaling in artikel 2.9, onder d van de wet in deze verordening uitgebreid met de individuele voorziening in natura. Bij het onderhavige artikel is dit het geval. De Memorie van toelichting op de wet biedt hiertoe de mogelijkheid. Zonder aanschijns van de vorm waarin de individuele voorziening wordt verstrekt kan de verlening van de voorziening derhalve worden herzien of ingetrokken.

Lid 2

In het tweede lid is artikel 8.1.4, onder e van de wet aangescherpt. Dit lid regelt dat de jeugdige en/of zijn ouders de voorziening niet binnen drie maanden na toekenning daarvan daadwerkelijk heeft/hebben gebruikt voor de kosten van die betreffende voorziening, de voorziening kan worden

herzien of ingetrokken. Een voorziening wordt toegekend, omdat de situatie dit vereist ten tijde van de verlening daarvan. Als de voorziening vervolgens na drie maanden na toekenning daarvan nog niet blijkt te zijn ingezet/gebruikt, dan wordt er vanuit gegaan dat de urgentie en/of de noodzaak anders is geworden. De situatie is dan waarschijnlijk zodanig gewijzigd dat het doel waarvoor de voorziening is verleend niet meer aan de orde is. Er vindt dan een heroverweging plaats. Deze heroverweging kan leiden tot:

- a. intrekking van de eerder toegekende voorziening;
- b. intrekking van de eerder toegekende voorziening alsmede toekenning van een voorziening die meer toegespitst is op de nieuw ontstane situatie (= herziening);
- c. voortzetting van de eerder toegekende voorziening omdat tijdens de heroverweging blijkt dat er gegronde redenen zijn waarom de voorziening niet direct is ingezet en de omstandigheden, zoals die bij de toekenning van toepassing waren, ongewijzigd zijn gebleven.

Artikel 9. Terugvordering

Terugvordering behelst zowel het nemen van het terugvorderingsbesluit als de tenuitvoerlegging daarna. Terugvordering draagt bij aan de bestrijding van het teveel of ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik daarvan. Het betreft repressieve handhaving. Het is de gemeentelijke verantwoordelijkheid te handhaven: het onterechte gebruik van individuele voorzieningen te voorkomen en als het onterechte gebruik toch heeft plaatsgevonden dit recht te zetten. Terugvordering is één van de handhavingsinstrumenten waarover de gemeente beschikt. Herstel van de rechtmatige verstrekking vindt plaats door middel van terugvordering.

Lid 1

Het college is bevoegd terug te vorderen indien er sprake is van een beschikking waarin het recht op de individuele voorziening wordt herzien of ingetrokken overeenkomstig een situatie zoals benoemd in artikel 8.1.4, eerste lid van de wet dan wel artikel 8 van deze verordening. Het onderhavige artikel geeft het college de mogelijkheid de terugvordering en invordering in beleidsregels nader in te richten en daarin te bepalen in welke situaties er wel of niet tot terug- en invordering wordt overgegaan.

Lid 2

Het tweede lid regelt dat als de voorziening aan zowel de jeugdige als aan de ouders is toegekend, de jeugdige en de ouders aangesproken kunnen worden op de terugbetaling van de teveel of ten onrechte verleende individuele voorziening. Het uitgangspunt daarbij is dat beiden gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van de vordering en daarmee ook voor de terugbetaling van de vordering. Wat de een betaalt, wordt de ander van bevrijd. Zolang de jeugdige niet over een periodiek inkomen op minimaal bijstandsniveau beschikt, zal de invordering alleen bij de ouders plaatsvinden.

Artikel 10. Bestrijding oneigenlijk gebruik en misbruik en niet-gebruik van een individuele voorziening

Op grond van het bepaalde in artikel 2.9 onder d van de wet dient de gemeenteraad bij verordening en met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens die wet in ieder geval regels te stellen voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Oftewel de plicht van de gemeenteraad om regelgeving op te stellen omtrent handhaving van de bepalingen in de wet.

Handhaving is enerzijds gericht op bestrijding van oneigenlijk gebruik en misbruik van voorzieningen. Oneigenlijk gebruik en misbruik ondermijnen het sociale draagvlak voor die voorzieningen en werken kostenverhogend (hogere uitgaven voorziening en hogere uitgaven uitvoering). Preventie staat dan ook voorop. Een goede op de situatie toegesneden voorlichting en informatieverstrekking zijn daartoe de belangrijkste instrumenten. Indien onverhoopt toch blijkt dat de verstrekking van de voorziening

niet terecht heeft plaatsgevonden dan dient deze situatie te worden rechtgezet (repressie). Bestrijding betreft dus zowel preventie als repressie, waarbij preventie prevaleert.

Handhaving is echter anderzijds ook gericht op het bestrijden van niet-gebruik van voorzieningen (positieve handhaving). Het ervan bewust zijn dat door onbekendheid met regelgeving dan wel door zorgmijndend gedrag onvoldoende of geen gebruik gemaakt wordt van voorzieningen, die in de betreffende situatie wel als noodzakelijk aan te merken zijn. Handhaving is bij het bestrijden van niet-gebruik gericht op het ontwikkelen van instrumenten die de bekendheid met de regelgeving vergroten en de toegang laagdrempelig maken. Daarbij zijn de integrale aanpak en het in kaart brengen van motieven tot het vermijden van zorg en het daarop inspelen middelen om zorgmijndend gedrag ten positieve te keren. Doel van deze vorm van handhaving is het voorkomen dat een voorziening niet (tijdig genoeg) wordt ingezet waardoor de situatie onnodig verergert.

De uitgangspunten voor deze vormen van handhaving staan verwoord in het Beleidskader Handhaving Sociaal Domein 2014-2018 van de gemeente Alkmaar. Invulling van de handhavinginstrumenten met betrekking tot de wet zal geschieden in een Handhavingssuitvoeringsplan. Zowel het algemene kader als het uitvoeringsplan worden periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe wet- en regelgeving, jurisprudentie, voortschrijdend inzicht (o.a. op basis van evaluatie) en maatschappelijke bewegingen.

Artikel 11. Klachtregeling

De gemeente is reeds op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In hoofdstuk 9 van de Awb wordt verder een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling gegeven. De bestaande gemeentebrede klachtenregeling waarnaar in dit artikel wordt verwezen, vormt een uitwerking van genoemde bepalingen in de Awb. De klachtmogelijkheid tegen hulpaanbieders en gecertificeerde instellingen en het klachtrecht bij vrijheidsbeperkende maatregelen is respectievelijk geregeld in artikel 4.2.1 en artikel 6.5.1 van de wet.

Artikel 12. Inspraak en medezeggenschap

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 en verder van de wet. Opgemerkt wordt dat de regeling van de inspraak en medezeggenschap in artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 op grond van artikel 2.10 van de wet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard. Dit leidt ertoe dat bij verordening moet worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.

Lid 1

Het eerste lid verwijst naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening Alkmaar. Op deze manier wordt gewaarborgd dat voor het jeugdhulpbeleid eenzelfde inspraakprocedure geldt als voor andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Lid 2, 3 en 4

Met het vierde lid wordt het aan het college de mogelijkheid geboden om de exacte invulling van de medezeggenschap als bedoeld in de leden 2 en 3 nader vorm te geven.

Artikel 13. Evaluatie

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 14. Gevallen waarin deze verordening niet voorziet

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 15. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Voorstel van burgemeester en wethouders

Probleemstelling

De Jeugdwet schrijft voor dat de gemeenteraad voor 1 november 2014 een verordening jeugdhulp vaststelt. De verordening is de juridische uitwerking van de beleidskeuzes uit het Beleidsplan Jeugdhulp 2015, die middels een separaat voorstel aan de raad wordt aangeboden. Verordening en beleidsplan gelden voor het overgangsjaar 2015.

Toelichting

De gemeente dient daar waar een jeugdige of zijn ouders dit nodig hebben bij problemen met het opgroeien, de zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie, een voorziening te treffen op het gebied van jeugdhulp. Via het beleidsplan jeugdhulp en de voorliggende verordening jeugdhulp, voorzien wij deze nieuwe verantwoordelijkheid van een regelgevend kader.

De beleidskeuzes komen in het beleidsplan aan bod, de verordening is de juridische uitwerking van deze beleidskeuzes. Het beleidsplan en de verordening gelden voor het overgangsjaar 2015 en richten zich voornamelijk op zaken die nog geregeld moeten worden om de nieuwe taken op 1 januari 2015 te kunnen uitvoeren. Voor 2016 en verder zullen we een integraal beleidskader sociaal domein opstellen, waar we, gestoeld op inzichten en ervaringen uit de praktijk, meer zullen inzetten op transformatie en innovatie.

De jeugdhulp is een nieuwe, complexe en omvangrijke taak voor gemeenten. Zeker in de beginjaren zullen nieuwe inzichten het af en toe noodzakelijk maken bij te sturen. Flexibiliteit om snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen is wenselijk. Om die reden is de keuze gemaakt de verordening zo veel mogelijk op hoofdlijnen uit te werken. Op onderdelen zal dit betekenen dat nadere uitwerking wordt gedelegeerd naar de colleges. Op deze manier kan de raad via de verordening op hoofdlijnen sturen maar blijft ook de nodige flexibiliteit behouden om bij nieuwe inzichten snel te kunnen schakelen. De onderdelen 'Toegang', 'PGB' en 'handhaving' zullen nog nader uitgewerkt worden. Voor de onderdelen 'Toegang' en 'handhaving' geldt dat dit een lokale aangelegenheid is. Voor het onderdeel 'PGB' wordt in nauwe samenwerking met de Wmo in regionaal verband gewerkt aan nadere beleidsregels. Daarnaast biedt de verordening jeugdhulp ruimte de te verstrekken overige voorzieningen en jeugdhulpvoorzieningen waar nodig bij te stellen en nadere regels te stellen over inspraak en medezeggenschap.

Uitgangspunt bij het opstellen van de verordening is geweest dat alles wat al in de wet is geregeld, niet is overgenomen in de verordening. In bijbehorende toelichting wordt telkens verwezen naar de relevante artikelen uit de Jeugdwet. Voor het opstellen van de verordening is zo veel mogelijk de modelverordening van de VNG gevolgd.

De verordening is interdisciplinair voorbereid door beleidsmedewerkers, juristen en handhavings-specialisten vanuit de verschillende gemeenten. Daarnaast zijn in een ambtelijke werksessie de verordeningen van Jeugd en Wmo naast elkaar gelegd, om verschillen in opbouw, wijze van cliëntbenadering, inspraak en termijnen zo klein mogelijk te houden. De verordening Jeugdhulp & de Wmo-verordening zijn daarnaast zoveel mogelijk in overeenstemming tot stand gekomen. Waar afwijkingen zijn tussen de WMO-verordening en de Verordening Jeugdhulp 2015, komt dit door de specifieke aard van de jeugdhulp, dan wel door verschillen in de wetgeving.

Zowel de verordening als het beleidsplan zijn ter kennisname voorgelegd aan de Wmo-raad. Het beleidsplan en de verordening jeugdhulp worden op 9 oktober in regio Alkmaar verband besproken met cliëntenpanels. Er zal geen inspraak geschieden volgens art. 150 van de gemeentewet. Wettelijk gezien is hiertoe op basis van de huidige wetgeving geen verplichting en bij inspraak wordt de uiterste vaststeldatum van beide documenten (1 november 2014) niet gehaald. Daarnaast is het beleidsplan en de verordening slechts gericht op het overgangsjaar 2015. Voor 2016 en verder zal er een integraal beleidsplan sociaal domein opgesteld worden en zal de verordening aangepast worden. Voor dit traject gaan we brede inspraak organiseren.

Burgemeester en wethouders van Alkmaar,

P.M. Bruinooge, burgemeester.

mr. J.W.C. Aalders, secretaris.

Collegevergadering : 01-09-2014

Domein : BO

Steller : Willie van der Pijl